

AÇILIŞ KONUŞMASI

Prof. Dr. Yusuf Alper

Uludağ Üniversitesi İİBF ÇEEİ Bölümü

Sayın Rektörüm,
Saygıdeğer misafirler,
Türk sendikacılık hareketinin çok kıymetli temsilcileri,
Sayın hocalarım, akademisyen meslektaşlarım,
Ve sevgili öğrenciler!

V. incisi Üniversitemiz, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümü tarafından düzenlenen “Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu’na” hoş geldiniz. Üniversite ve bölüm olarak böyle bir organizasyona ev sahipliği yapmaktan dolayı, yorgun ancak son derecede gururlu ve mutluyuz. Çift yıllarda ulusal, tek yıllarda uluslararası düzeyde düzenlenen “Sosyal Haklar Sempozyumlarının” bu yıl itibarıyla artık geleneksel hale geldiğine inanıyor ve bu ifadenin kullanılmasının gereğine inanıyoruz. Ne hoş bir tesadüftür ki, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölüm toplantılarının da 5 incisi 2003 yılında Üniversitemiz ev sahipliğinde düzenlenmiş ve “geleneksel” ifadesi ilk defa o toplantı da kullanılmıştı.

Sosyal haklar, temel ve vazgeçilmez insan hakları olarak herkesin önemini ve önceliğini kabul ettiği, ancak kriz dönemlerinde de, özellikle belirli toplum kesimleri ve çalışanlar için, taviz verilebilecek, kolaylıkla vazgeçilebilecek haklar olarak görüldüğü çelişki dolu bir alandır. Ancak, şartlar ne olursa olsun, hem bu hakları kullananlar hem de savunanlar “bir geriye gidişi kabullenme” düşüncesini taşıma rahatlığına sahip değildir. Özellikle küreselleşme ve bağlı krizler, sosyal hakları hem belirli tartışmaların merkezine koymuş, hem de ciddi geriye gidişlere yol açmıştır. Maalesef, geldiğimiz nokta, sosyal haklarda daha ileriye gitme mücadelesinden ziyade İkinci Dünya Savaşından sonra “Sosyal Politikanın Altın Çağı” olarak adlandırılan yaklaşık 30 yıllık dönemde elde edilen kazanımları koruma, bu haklardan geriye gidişin önlenmesine yöneliktir. Bu alandaki çalışmalar, çok zaman yeni hakların elde edilmesi, olanların kapsamının genişletilmesi değil, sahip olunanların korunmasını sağlamaya yönelik “savunma” önceliklidir. Ancak bu tespit, kesinlikle sosyal hakların geleceği konusunda karamsarlık içine düşülmesini gerektiren bir değerlendirme değildir.

Tam da bu noktada V. Sempozyumun ana temasının belirlenmesi önem kazanmaktadır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Sosyal Şart’ta yer

alan bütün sosyal hak alt başlıklarının her birinin ayrı ayrı önemli ve bir bütünün parçaları olarak, temel ve vazgeçilmez insan haklarından olduğuna inanıyoruz. Ancak, bu hakların korunması ve geliştirilmesi için bütün bu hakların şemsiyesi olan örgütlenme hakkının özünü oluşturan “Sendikal Hak ve Özgürlükler”, V. Sempozyumun “ana teması” olarak belirlenmiştir. Çünkü sosyal hakların korunması ve geliştirilmesinin yalnızca bir devlet görevi olarak kabul edilmesi, “devlet tarafından verilen ve geri alınabilen” haklar konumuna getirebildiği gibi bu hakları kullananları da bir rahatlığa sevk edebilir. Bu sebeple, sosyal hakların korunması ve geliştirilmesi görevi, yalnızca devlete bırakılacak bir sorumluluk alanı değildir. Çünkü, sosyal politika tarihinde görüldüğü gibi bu hakların korunması ve geliştirilmesi doğrudan bu hakları kullananların ve örgütlerinin birincil görevi ve sorumluluğudur. Bütün diğer toplumsal örgütlerle birlikte ancak özellikle bazı konularda bu görev sendikalarıdır. Zaten sosyal hakların korunması ve geliştirilmesi aynı zamanda varlık sebebini oluşturmaktadır.

İster ulusal, isterse uluslararası düzeyde olsun, daha önce gerçekleşen 4 Sempozyum ve bu Sempozyum hazırlık sürecinde Sempozyumun içeriği ile ilgili çeşitli ilkeler geliştirilmiş ve bunlar yerleşmeye başlamıştır. Başlangıç ilkeleri süreklilik kazanırken, her toplantı ile birlikte bunlara yeni ilkeler dahil edilmektedir. Bu da Sempozyumlara ayrı bir dinamizm kazandırmaktadır.

Bir kez daha vurgulamak gerekirse:

- Ulusal veya uluslararası bütün Sempozyumlar, genel sosyal hakların yanı sıra O Sempozyuma has “özgün bir ana tema” belirlenerek düzenlenmektedir.
- Sempozyumlar, şehir merkezlerinde veya tatil bölgelerinde değil, bir üniversite kampüsünde ve mutlaka öğrencilerin katılımı sağlanarak gerçekleştirilmektedir.
- Sempozyumlarda sosyal politika ve sosyal haklar çalışan genç akademisyenlerin aktif ve geniş katılımlarının sağlanmasına özel bir önem ve öncelik verilmektedir. Bu bakımdan özellikle genç akademisyenlerin gönderdiği tebliğler, adeta “pozitif ayrımcılık” olarak yorumlanabilecek bir yaklaşımla değerlendirilmektedir.
- Sempozyumlar, Üniversitelerin Çalışma Ekonomileri ve Endüstri İlişkileri Bölümleri tarafından düzenlenmekle birlikte, sosyal haklar konusunun disiplinlerarası niteliği dikkate alınarak çok geniş yelpazede yer alan akademisyenlerin katılımını sağlayacak şekilde duyurular yapılmakta, konunun disiplinlerarası bir nitelikte ele alınması sağlanmaktadır.
- Sempozyumda yer alan bildirimler, genel olarak sosyal haklar ve Sempozyum ana teması ile ilgili konular üzerine yoğunlaşmakla birlikte, IV. Toplantı ile birlikte ana tema ile ilgili yerel konular da Sempozyuma dahil edilmiştir. Bu çerçevede, Muğla Toplantısında Yatağan Termik Santrali grevi, Bursa’da ise sendikal hak ihlalleri Sempozyumun yerel konusu olarak ele alınmış ve Sempozyumun ilerleyen oturumlarında sunulacağı gibi, yürütülmesinde yerel sendikacı arkadaş-

larımızın da büyük destek verdiği bir alan araştırması ile somutlaştırılmıştır. Bu tercih ile öngörüldüğü gibi Sempozyumlara sendikal katılımın aktif olarak sağlanması amacının gerçekleştirilmesi yolunda bir adım daha atılmıştır.

Birçok sempozyum ve kongre çalışmasından farklı olarak Sosyal Haklar Sempozyumlarının bir ayırıcı özelliği de, Sempozyum bildiri kitaplarının, şimdi elinizde olduğu gibi, Sempozyumdan önce basılması ve katılımcılara sunulmasıdır. Bu, diğer birçok kongre ve sempozyumda yaşanan kongre kitaplarının basımının gecikmesi dolayısıyla sempozyum konularının tartışılmasının güncelliğini kaybetmesini de önlemektedir.

V. Sempozyumu düzenleyen Üniversite olarak gururla belirtmek isterim ki, elinizdeki Kitapla birlikte sosyal haklar konusunda birbirini tamamlayan, konuyu disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alan ciddi bir basılı literatür oluşmuştur. Bu, sonraki toplantılar için katılımcı olarak akademisyenlere şevk verirken, düzenleyen üniversitelere de ciddi bir motivasyon sağlamaktadır. Sempozyum faaliyetini destekleyen sendikalarımıza da maddi destek başta olmak üzere yaptıkları katkıların somut bir karşılığını oluşturmaktadır.

Sempozyum düzenlemek, özellikle maddi kaynak yaratma bakımından düzenleyicileri zorlayan bir husustur. Ancak, Mesut Gülmez hocamızın IV. Sempozyum sonrasında başlattığı ve Sendikalarımızın olumlu karşılık verdiği çabalar sonucunda düzenleyen üniversiteyi rahatlatan önemli bir gelişme sağlanmış, ciddi sayılabilecek bir kaynak sağlanmıştır.

İlaveten Üniversitemiz ve Bölüm olarak yaptığımız çalışmalarla yerel imkanlardan faydalanarak sağlanan kaynaklarla Sempozyum yapılabilir hale gelmiştir.

Bu çerçevede;

Bu Sempozyum'un düzenlendiği Prof. Dr. Mete Cengiz Kültür merkezinin Sempozyum için tahsis edilmesinden açılış konuşmasının yapılmasına kadar verdiği bir dizi destekle, Üniversitemiz Rektörü Sayın Prof. Dr. *Kamil Dilek*'in şahsında Uludağ Üniversitesine,

Başta Büyükşehir belediyesi olmak üzere bu faaliyete destek verme konusunda bize sıcak yaklaşan Osmangazi ve çok geniş bir destek sağlayan Nilüfer Belediyesi Sayın Başkanı *Mustafa Bozbey*'e ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına,

Sayın hocamızın gayretleri ile Sosyal Haklar Sempozyumlarına sürekli destek vermeyi kabul eden Sendikal Güç Birliği Platformunu oluşturan sendikalara ve çok değerli Sayın Başkanlarına,

Geçen bir yıllık sürede yoğun ve özverili bir çalışma ile Sempozyumun düzenlenmesi çalışmalarında yer alan Uludağ Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölüm Başkanı ve Bölüm öğretim üye ve yardımcıları ile emek-yoğun bir mesai ile Sempozyumun gerçekleşmesine katkı veren araştırma görevlilerimize,

Misafirlerimizin karşılanmasından Sempozyum sunum sürecinin aksaksız yürütülmesine, büyük bir istek ve arzu ile bize yardımcı olan çok değerli öğrencilerimize,

V. Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu

Bir şekilde katkılarından bahsetme imkanı bulamadığım veya unuttuğum kişi ve kuruluşlar var ise hepsine,
içten teşekkürü borç bilir, Sempozyumun başarılı geçmesini dilerim.